

XAVER

VÁNOČNÍ SPECIÁL 2020

ZPRAVODAJ DIVADLA F. X. ŠALDY LIBEREC

RACHMANINOVY AKTOVKY ZÍSKALY DVĚ HLAVNÍ CENY FESTIVALU OPERA 2020	STR. 3
HEREČKA JANA HEJRET VOJTKOVÁ: ŽENSKÉ SÍLY KAROLINY SVĚTLÉ	STR. 5
TANEČNÍK JAROSLAV KOLÁŘ: JEVIŠTĚ VÁM NEDOVOLÍ PŘEDSTÍRAT	STR. 7
ROZHOVOR S OCEŇOVANOU PĚVKYNÍ A MAMINKOU LÍVÍ OBRUČNÍK VĚNOSOVOU	STR. 8
MARTIN DOUBRAVSKÝ NASTUDOVAL DVOŘÁKOVU OPERU JAKOBÍN	STR. 10
NOVÁ HRA TOMÁŠE DIANIŠKY BURIAN S VERONIKOU KORYTÁŘOVOU V TITULNÍ ROLI	STR. 11

TANEČNÍCI NURIA CAZORLA GARCÍA A RORY FERGUSON O BALETU SEDMERO KRKAVCŮ	STR. 12
SLAVNÁ DRAMATIČKA HADAR GALRON V LIBERCI: MOJE PRVNÍ ŽIDOVSKÉ VÁNOCE	STR. 13
REŽISÉRKA LINDA KEPRTOVÁ NOVÝM ŠÉFEM LIBERECKÉ OPERY	STR. 14
PĚTILETÁ ÉRA UMĚLECKÉHO ŠÉFA ČINOHRY ŠIMONA DOMINIKA	STR. 15
BALET MAUGLÍ MARIKY MIKANOVÉ JAKO POHÁDKOVÝ PŘÍBĚH O PŘÁTELSTVÍ	STR. 17
SPOLEČENSTVO VLASTNÍKŮ: POCTIVÁ KOMEDIE O VAŠICH NEJSMEŠNĚJŠÍCH SOUSEDECH	STR. 18

Rory Ferguson (Alenka v říši divů), ještěd – vysílač a horský hotel, slavná dominanta Liberce od architekta Karla Hubáčka | foto Pavel Dušek

divadlofxšaldy

Milí diváci a milovníci divadla,

dovolte mi popřát vám z celého srdce pokud možno klidné Vánoce a všechno dobré, hlavně pak zdraví, v roce 2021.

Právě končí rok 2020 pro mnohé z vás jistě nebyl jednoduchý, stejně tak jako nepřál divadelním múzám. Budu věřit, že ten nadcházející rok bude lepší než ten uplynulý.

Děkujeme všem našim divákům, kteří nám zachovali přízeň v této nelehké době a těším se, až vás budeme moci pozvat do hledišť našich divadel.

Jarmila Levko
ředitelka DFXŠ

DIVADLO V SÍTI

Ať se zeptáte operní pěvkyně, tanečnicka nebo herce, všichni se shodují, že jim čím dál víc schází divák v hledišti. Ten, kdo se zasměje nebo dojde a při odchodu ze sálu mu září oči krásněji než divadelní reflektory. Divadlo bez diváků ztrácí smysl. To si nyní uvědomujeme velmi bolestně. A protože víme, že vám, našim nejvěrnějším divákům, se stýská úplně stejně, a že úplně stejně vnímáte, co všechno pro vás divadlo ve zdravém světě znamená, připravujeme pro vás průběžně malé i větší video-pozdravy, které můžete zhlédnout, ať jste kdekoli. Buďte s námi i o vánočních svátcích! Víme, že to živé divadlo nenahradí, ale můžeme si spolu připomenout, na co se těšíme, až nemocná doba pomine. V dějinách divadla se takové nucené přestávky vyskytovaly, divadlo se ale vždy znovu obrodilo. Věříme, že se brzy opět setkáme!

-red-

Abyste věděli, co zatím děláme a co pro vás tvoříme, můžete sledovat náš facebook a webové stránky:

<https://www.saldovo-divadlo.cz/divadlo-online>

DFXŠ SKLÍZÍ OCENĚNÍ

DVĚ HLAVNÍ CENY FESTIVALU OPERA 2020 DOPUTOVALY DO LIBERCE

Když 2. března končil čtrnáctý ročník Festivalu hudebního divadla Opera 2020, nikdo netušil, že k předání cen dojde kvůli nucené divadelní pauze až na podzim. Dvě Libušky tak byly konečně předány 16. září před zraky diváků na představení opery *Louci perel*. Z rukou předsedkyně a členů festivalové poroty je převzali dirigent vítězné inscenace [Martin Doubravský](#) a režisérka [Linda Keprtová](#) za přítomnosti ředitelky Jarmily Levko a primátora Liberce Jaroslava Zámečnicka. Druhou Libušku – diváckou cenu – převzala sopranistka [Livia Obručník Vénosová](#), která se tímto stala vůbec nejúspěšnějším interpretem festivalu v celé jeho historii, stejně jako i samotný liberecký operní soubor.

Mít na svém kontě šest absolutních vítězství na nejprestižnějším tuzemském festivalu hudebního divadla s mezinárodní účastí se dosud nepodařilo žádné z našich scén. Opera Šaldova divadla tentokrát triumfovala s inscenací jednoaktovky Sergeje Rachmaninova *Francesca da Rimini a Lakomý rytíř*. Dvě výrazné nominace získal rovněž představitel hlavní barytonové role obou oper, Pavol Kubáň. Nikdo nezůstává na pochybách, že „opera pod Ještědem“ drží pevně pozici na špičce současného českého hudebního divadla a díky úspěchům, které pravidelně sklízí, se tak stává jedním z nejlepších operních souborů v České republice.

„Že jde o pátou cenu kritiků (pátou po sobě, hlavních cen je dohromady šest – pozn. red.), která směřuje k liberecké opeře, to není samozřejmě náhoda. Náhoda není ani to, že i ty předchozí čtyři ceny směřovaly k týmu, který tvoří Linda Keprtová a Martin Doubravský. Dobré hudební divadlo se dnes především dělá v Brně, v Ostravě a v Liberci a já jako Liberečák vím, že naše divadlo z těch jmenovaných je na tom dotačně nejhůř a že se tudíž nedá říci, že v těch nejdražších divadlech vznikají nejlepší představení...“ sdělila při předávání muzikoložka Radmila Hrdinová, členka poroty festivalu OPERA 2020.

„Kromě toho, že jsem samozřejmě velmi potěšen, mohu zároveň i prohlásit, že jsem na celý liberecký soubor právem pyšný. Jedinečnost spočívá dle mého názoru v bezprostřednosti a zároveň komplexnosti sdělení. To pokládám za mimořádný artikl tohoto souboru,“ doplnil šéfdirigent Martin Doubravský.

-jbs-

LIBERECKÁ OPERA NA FESTIVALECH „OPERA“ V LETECH 1995–2020

Festival OPERA je bienále pořádané Jednotou hudebního divadla, na kterém se od roku 1993 prezentují operní domy a společnosti produkující hudební divadlo z České republiky a v posledních letech také ze Slovenska. Opera Šaldova divadla se počínaje rokem 1995 účastnila všech ročníků a za dobu festivalové existence získala šestkrát hlavní cenu, z toho pětkrát po sobě. Jedná se o výjimečný úspěch, který se doposud nepodařil žádnému z tuzemských operních domů. Není bez zajímavosti, že všechny vítězné liberecké inscenace nastudoval dirigent a šéf opery Martin Doubravský. Pojďme si v bodech připomenout libereckou festivalovou účast:

THAÏS | Foto Petr Našic

EVA | Foto Ludvík Grym

DON QUICHOTTE | Foto Petr Zbranek

- 1995 Ch. Gounod: **FAUST A MARKÉTKA**, dirigent Miloš Krejčí, režie Martin Otava.
- 1997 P. I. Čajkovskij: **PIKOVÁ DÁMA**, dirigent Martin Doubravský, režie Alexandr Zykov.
Historicky první Libuška pro DFXŠ byla udělena sopranistce Tamaře Kucenko za roli Lízy.
- 1999 B. Martinů: **ŽENITBA**, dirigent Martin Doubravský, režie Josef Novák.
Udělena cena „za nejlepší ztvárnění vedlejší role“ sopranistce Monice Cahové za roli Agafji.
Inscenaci byla zároveň udělena cena výboru Jednoty hudebního divadla.
- 2001 G. Verdi: **OTELLO**, dirigent Martin Doubravský, režie Anton Nekovar.
Libereckému souboru byla poprvé udělena hlavní cena Libuška za nejlepší inscenaci.
- 2003 C. Orff: **CHYTRAČKA** a G. Puccini: **GIANNI SCHICCHI**, dirigent Martin Doubravský, režie Jan Štych ml.
- 2005 P. I. Čajkovskij: **JOLANTA**, dirigent František Babický, režie Andrej Bestčasnyj.
- 2007 G. Verdi: **MACBETH**, dirigent Martin Doubravský, režie Roman Meluzín.
Cenu za mimořádnou interpretaci hlavní role obdržel barytonista Anatolij Orel.
- 2009 G. Verdi: **SIMON BOCCANEGRA**, dirigent Martin Doubravský, režie Michael Tarant.
Inscenace obdržela cenu diváků za nejlepší inscenaci.
- 2011 G. Puccini: **EDGAR**, dirigent Martin Doubravský, režie Martin Otava. Podruhé udělena hlavní cena za nejlepší inscenaci.
- 2013 J. Massenet: **DON QUICHOTTE**, dirigent Martin Doubravský, režie Linda Keprtová.
Potřetí udělena hlavní cena za nejlepší inscenaci.
- 2015 J. B. Foerster: **EVA**, dirigent Martin Doubravský, režie Linda Keprtová. Počtvrté udělena hlavní cena za nejlepší inscenaci.
- 2017 J. Massenet: **THAÏS**, dirigent Martin Doubravský, režie Linda Keprtová. Popáté udělena hlavní cena za nejlepší inscenaci, diváčkou Libušku za nejlepší interpretaci poprvé obdržela sopranistka Lívía Obručník Vénosová.
- 2020 S. Rachmaninov: **FRANCESCA DA RIMINI, LAKOMÝ RYTÍŘ**, dirigent [Martin Doubravský](#), režie [Linda Keprtová](#).
Pošesté udělena hlavní cena za nejlepší inscenaci, sopranistka [Lívía Obručník Vénosová](#) zároveň podruhé obdržela hlavní diváckou cenu.

-jbs-

HOVORY ZA OPONOU

JANA HEJRET VOJTKOVÁ: ŽENSKÉ SÍLY KAROLINY SVĚTLÉ

O herecké práci v těžkých časech

První ze tří světových premiér letošního podzimu v činohře byla *Sylva*, jevištní ztvárnění *Vesnického románu* Karoliny Světlé. Inscenaci vytvořil Martin Františák, výrazná osobnost českého divadla. Jeho režijní práce vyniká intenzitou, hloubkou, ale také odvahou tvořit s herci působivé scénické obrazy tady a teď, kdykoli, třeba i během generálek. I za normálních okolností by taková práce byla pro soubor zatěžkávací zkouškou. *Sylva* ale vznikala během jarní i podzimní koronavirové krize, byla přesouvána, přerušována v nejdramatičtějších okamžicích a celý tým musel čelit až neuvěřitelným překážkám.

Eva Jiřikovská musela během jednoho víkendu proměnit celou scénografii tak, aby se premiéra mohla posunout na září a ze Šaldova divadla do Malého. V Šaldově divadle se totiž tou dobou již zkoušela opera *Lovci perel*. Scénografka *Sylvy* prokázala své mimořádné profesionální schopnosti i pevné nervy, takže výrazné prostorové řešení se třemi hracími plány funguje i v Malém divadle bez portálu, výšky, tahů a otevřeného zadního jeviště. Na začátku generálek se zranil Tomáš Váhala a během pár hodin za něj pohotově naskočil nejmladší člen souboru [Ondřej Kolín](#), který se v minulé sezoně vůbec nezastavil, jak si mohli pozornější diváci všimnout. Na generálku doběhl přímo od žlutého autobusu, do kterého právě nastupoval, aby stihl zkoušku v Praze. Záskok střední role v generálkách není nic běžného, čerstvý absolvent JAMU se ovšem s výzvou vypořádal skvěle a i když roli uzdravenému kolegovi opět vrátil a jeho Tómu diváci nakonec neuvidí, za obětavou záchranu inscenace si zasloužil vděk celého souboru.

Červnová premiéra byla kvůli epidemii posunuta na 11. září, v srpnu byly přidány dvě zvláštní zkoušky a další tři týdny inscenace čekala na zářijové generálky. Ještě nikdy soubor podobně složitý a dlouhý zkouškový proces nezažil. Nikdo ale nečekal, že právě během podzimních generálek se koronavirová epidemie vrátí, opět jsme v zákulisí nasadili roušky a krátce po premiéře se celé divadlo znovu zastavilo a *Sylva* musí na další reprízy zase čekat. O dlouhém očekávání a opečovávání tohoto vymodleného a milovaného činoherního „dítka“ jsme si povídali s [Janou Hejret Vojtkovou](#), která v *Sylvě* ztvárnila sokyni titulní hrdinky, vášnivou a žárlivou Statkářku. Právě tato postava nese podstatnou část dramatické síly a tragiky celého příběhu z ještědských srážů, kde se střetává láska a nenávist, vlastnictví a svoboda.

Proč by dnešní Liberečané měli číst a vidět Světlou?

Protože píše o naší krajině. O kusu země, kde žijeme. Píše silné příběhy, které se mohou stát každému z nás. Okoření je tajemnem a přihodí drobet čar, kdyby to nestačilo. Baví mě a zajímá, jak píše o ženách. Tedy nejen o nich, ale její hrdinové jsou často silné ženy. Drsné, zdánlivě chladné jako zdejší krajina. Vášnivě a energické jako vichřice, vánice, bouře v horách. To je mi blízké.

Co vám osobně setkání se Světlou dalo?

Ženskou sílu. Živel ženství. Světlá, *Sylva*, Martin Františák – to spojení probouzí ohromnou citlivost pro ženské srdce, ženské vnímání a duši. Statkářka mi připomněla mou vlastní ženskou sílu, kterou jsem až doteď ve svých rolích většinou potlačovala. Však byla taky často maskována vatony či parukami...

Jak byste vyjádřila příběh Statkářky v jedné větě?

Kdo s čím zachází, tím také schází. Její jednání vyvolává spoustu různých pocitů, emocí a rozporů, ale snad u diváků nachází i pochopení. Najdou v jejím zápasu smysl a prožít její pád pro ně může být uzdravující. U Světlé není nic černobílé a Statkářka je dobrý člověk, který dělá špatná rozhodnutí, až sám sebe zničí.

*Jak do zkoušení *Sylvy* zasáhla první vlna koronavirové epidemie? Co to pro vás znamenalo, a jak jste se s tím vyrovnávala?*

Když vzniká inscenace, vždycky všechno přirozeně spěje k premiéře. Z embrya postupně roste silný jedinec, kterého jednoho dne vypustíte do světa. Jenže tomu na jaře zabránil virus. *Sylvu* jsme zahráli na poslední generálce a bez premiéry jsme se rozešli na prázdniny. Mě osobně to bolelo až fyzicky. Jako byste na dálnici rozjeté auto donutili zastavit. Za sta na nulu. To jsem skoro nemohla vydýchat.

*Jaký byl návrat k *Sylvě* v srpnu a v září?*

Neskutečně moc jsem se těšila. V létě jsem na Statkářku myslela a snažila se ji v sobě uchovat takovou, jakou jsme ji s Martinem Františkem a dramaturgyní Lenkou Chválovou vytvořili. Víte, já Statkářku nechtěla hrát. Anebo jsem si spíš myslela, že nemůžu. Ten příběh je tak moc silný! A aby byl uvěřitelný, musíte mu dát kus sebe. A protože ve Statkářce zápasí nebe s peklem, nebylo to vůbec jednoduché. Stalo se moc věcí. Ušla jsem velký kus cesty. A možná jsme ten dlouhý těžký čas na *Sylvu* potřebovali. S pomocí kolegů, partnerů na jevišti i přátel jsem v sobě našla Statkářku, která je pro mě obhajitelná, kterou mám ráda. Statkářku, kterou žádný vir ani epidemie nezastaví.

Věříme, že virus nezastaví ani *Sylvu*, ani divadlo a živou kulturu, a že se naše dlouho očekávaná *Sylva* opět šťastně shledá se svými diváky a dodá jim víru a naději, že i u nás v horách po zimě vždycky přijde jaro a člověku stejně jako stromu nelze přikázat, kdy a jak má kvést.

-len-

TANEČNÍ ŽIVOT JAROSLAVA KOLÁŘE

Jaroslav Kolář je důležitým členem baletního souboru Divadla F. X. Šaldy od roku 2006. Od té doby s každou taneční inscenací dokazuje, že je mužem na svém místě. Obohacuje libereckou kulturu a dělá čest tanečnímu umění. Pozornost přitahuje svým mistrovským ztvárněním postav nejrůznějších charakterů. Režiséři ho nejčastěji obsazují do výrazných rolí, které díky svému velice mladistvému vzhledu a absolutně vyzrálému hereckému projevu může formulovat srozumitelně a citlivě. Vždy jsme překvapeni, jak umí do jednotlivých divadelních úloh vložit svůj osobitý charakter s přirozeností jemu vlastní. A takový je Jaroslav i ve své civilní roli na scéně života. Přímý, otevřený a opravdový. V letošním roce oslavil významné jubileum. I přes složitou dobu divadel v tomto roce prožívá nejpobláznivější tanečník Libereckého kraje krásnou životní etapu. Na začátku sezony získal již potřetí Cenu liberecké Thálie a my jsme ho při této příležitosti vyzpovídali.

SLUHA DVOU PÁNŮ | Foto Michal Hančovský

SEDMERO KRKAVCŮ | Foto Martina Root

Byl to váš sen – stát se tanečníkem?

Chvilku to vypadalo, že ze mě bude Kačer Donald a jako většina dětí jsem si přál být ninja s nadpřirozenými schopnostmi. Kroužek bojových sportů byl obsazen, tak pro mě maminka zvolila tanec. Osud mi ukázal cestu a teď jsem tak často pohádkovou postavou, až si troufnu říci, že si plním dětský sen.

Pozornost přitahujete svým mistrovským ztvárněním podivínů a zlosynů. Které z rolí vám přirostly k srdci?

Každá role je pro mě důležitá. Ale nejtěžší jsou ty ve sboru. Napojení na ostatní kolegy, synchronizace pohybů a zodpovědnost za celý sbor přináší kolikrát obrovskou nervozitu. Ovšem o to větší je legrace při zkouškách a sdílená radost po premiéře. Velký respekt mám z komických úloh. Hajzla umí zahrát každý, ale pobavit publikum je dřina.

V jaké roli vás diváci mohou vidět v inscenaci Sedmero krkavců?

Obsazen jsem do dvou zcela technicky i herecky odlišných rolí. Jedna klade vysoké požadavky na provedení a souhru s partnerkou, a druhá mi dává prostor k vyblbnutí a taneční improvizaci. Snažím se být v divadle opravdový, jeviště vám nedovolí předstírat.

Nebojíte se krátkého tanečního života?

Myslím, že čas není o věku či minutě, ale o individuálním prožívání. Hranice pro mě neexistují, nebo si je alespoň nepřipouštím. A kdyby náhodou, tak umím skvěle relaxovat s pivem v ruce.

I přes složité období koronavirové krize prožíváte krásnou životní etapu.

Ano, díky své báječné ženě, která mě v září obdarovala náručí plnou lásky v podobě druhorozeného syna. Také Liberecká Thálie, kterou jsem letos získal potřetí, mě těší, a rád bych za ni divákům poděkoval.

Klidnější dny s rodinou si [Jaroslav Kolář](#) bezpochyby zaslouží a pevně doufáme, že brzy zase potěší své diváky, třeba ve [Vánoční koledě](#) nebo v nové pohádce [Sedmero krkavců](#).

-bs-

ROZHOVOR S ČERSTVOU DRŽITELKOU PRESTIŽNÍ DIVÁCKÉ CENY A TROJNÁSOBNOU MATKOU LÍVÍ OBRUČNÍK VÉNOISOVOU

Operní pěvkyně Lívia Obručník Vénosová by se dala výstižně označit za úspěšnou ženu současnosti, uvážíme-li, že povolání je pro ni také koníčkem a vášní, které však nemusela obětovat to, co dnešní ženy občas kvůli kariéře propásnou – mateřství. Lívia je již několik let naší přední operní pěvkyní, její silný barevný soprán se leskne na jevišti Šaldova divadla v Liberci, stejně jako na řadě dalších i zahraničních pódii. Je nositelkou mnoha uměleckých ocenění včetně opakovaných nominací na Thálii. V „dresu“ domácího libereckého souboru získala exkluzivně dvakrát za sebou hlavní diváckou cenu v rámci festivalů OPERA 2017 a 2020. Lívia je však předmětem obdivu nejen pro své umělecké úspěchy, ale také proto, že se stejným citem a houževnatostí dovede být rovněž manželkou a matkou tří holčiček (8, 6 a 2 roky).

Propojit vrcholnou operní kariéru s rodinným životem si jistě žádá pevné nervy a notnou dávku logistických i různých dalších schopností. Jak jste se s tím dosud dovedla poprat?

Je pravda, že bez dobré organizace by to nešlo. Ano, někdy řešíme nejednoduché situace stejně jako jiné rodiny, kde oba rodiče pracují na plný úvazek. Nedávno jsme s manželem popíjeli červené a shodli jsme se, že bychom to jinak nechtěli.

Divadlo a rodina – jsou to pro vás dva rozdílné světy, nebo se nějak vzájemně střetávají?

Rodičovství je výborná a někdy i tvrdá škola. Stane se, že mi o přestavení běží v hlavě můj text a najednou myšlenka, jestli je doma všechno jak má být, ale odháním to rychle pryč. Když vcházím do divadla, automaticky přepínám na jinou frekvenci a potřebuji se soustředit na představení.

Přála byste si, aby vaše holčičky zpívaly, nebo přímo se profesionálně věnovaly divadlu?

Přeji si, aby dělaly to, co je baví a těší. Mají výborný hudební sluch, navštěvují hodiny klavíru a prostřední od pěti zpívá v dětském sboru Českého rozhlasu. Každá je jiná a každá má něco svého.

Najdete si nějaký čas pro sebe při tak velkém vytížení doma i v práci?

Málo. Mám čas jenom na rodinu a práci.

Mnoho žen zajímá, jaký životní styl preferujete a zda máte nějaký zaručený recept, jak se udržet fit?

Snažím se spát sedm hodin, když to jde. Pokud mám na to sílu, tak vynechávám rafinované cukry, jím jednoduchá jídla bez přílohy, málo pečiva, málo masa, žádný alkohol... jenom tak jsem se mohla po třech porodech vrátit do svých původních kostýmů. Kachnu si dám ráda, ale jen se zelím a s pivem.

Vraťme se však od lákavé vidiny kachny a knedlíků k Rachmaninovovi a Francesce: jistě pro vás mají všechna ocenění, která v posledních letech sklízíte, velký profesní význam, ale co znamenají osobně pro vás? A jaká je Francesca da Rimini ve vašem podání?
Každého ocenění si moc vážím. Cena za Francescu mě překvapila. Nemohla jsem tomu dlouho uvěřit, že jsem opakovaně dostala cenu diváků. Ale já jsem tu operu nenapsala, stejně jako jsem nenapsala Dvořákovu *Rusalku* a jiné opery. Jsem jenom interpret a jsem šťastná, že můžu být posel informace, kterou nám tady tito velikáni, jako je Dvořák, Rachmaninov, Smetana a další, zanechali. Ráda bych dodala, že jsem taky šťastná, že mě formují lidi, jako je šéf opery Martin Doubravský a odvážná režisérka Linda Keprtová.

Dovedla byste si z té řady rolí, které jste za patnáct let v Divadle F. X. Šaldy ztvárnila, vybrat jednu, která pro vás byla největší výzvou a která je vaše nejoblíbenější?

Asi nejvíce jsem se bála Violetty Valéry. Martin Doubravský mi věřil, ale já měla obavu, že zklam. Nakonec jsem si za ni vysloužila širší nominaci na Thálii. Žádnou nejoblíbenější roli ale nemám. Já to takhle nemám postavené. Jsem velkým fanouškem vážné hudby, pořád mě fascinuje, jak skladatelé dokázali v hlavě poskládat složité puzzle a napsat své emoce do partitury.

Říkáte o sobě, že se necítíte být úplně zpěvačkou. Jak tomu máme rozumět?

Cítím se jako jeden z mnoha poslů té vzácné informace a předávám ji dál, jako učitel, který učí první třídu číst a psát.

Co byste závěrem vzkázala divákům a svým fanouškům?

Jsme tu pro vás a budeme rádi, když si k nám přijdete potěšit svoji duši. Duševní zdraví je také důležité.

Původem slovenská sopranistka [Livia Obručník Vénosová](#) absolvovala v roce 2007 Pražskou konzervatoř ve třídě Brigity Šulcové, v roce 2011 ukončila studium na pražské HAMU ve třídě Ivana Kusnjera a Heleny Kaupové. Od roku 2005 je hostem Národního divadla v Praze a od roku 2010 je v angažmá jako sólistka opery Divadla F. X. Šaldy v Liberci. Pravidelně spolupracuje s Czech Ensemble Baroque pod vedením Romana Válka a s řadou českých a slovenských operních domů. V roce 2011 a v roce 2013 se dostala do širší nominace na Thálii za nastudování Lisy (*La Sonnambula*) a Violetty Valéry (*La traviata*). Na liberecké scéně v současnosti účinkuje např. ve Verdiho *Il Trovatore*, Pucciniho *Bohémě*, *Příhodách lišky Bystroušky* Leoše Janáčka, Bizetových *Lovcích perel* či Dvořákově *Jakobínovi*.

-jbs-

THAĚS

JEJÍ PASTORKYŇA | Obě fotografie Petr Našic

NOVINKY NA SCÉNĚ

Jiří Rajniš ml., Lívía Obručník Vénosová, Michaela a Sára Obručníkovy

Lenka Pavlovič

DVOŘÁKŮV JAKOBÍN – „PUSTÉ SÍNĚ, OBŽIVNĚTE...”

Opravdu s mimořádnou vřelostí a potleskem ve stoje přijalo liberecké publikum obě zářijové premiéry jedné z nejkrásnějších oper Antonína Dvořáka – *Jakobína*. Premiéra nedělní dokonce zaznamenala rekordních 18 opon. V takovém přijetí jistě sehrála svou roli i neblahá předtucha dalších karanténních opatření, kvůli kterým sedadla divadla opět na čas zejí prázdnou. Především se ale projevilo nadšení z překrásného hudebního nastudování dirigenta Martina Doubravského, režijního pojetí *Kateřiny Duškové* (zkušené režisérky, která si však *Jakobínem* stříhla svou operní premiéru) i soustředěného provedení ze strany interpretů. Sedmá opera Antonína Dvořáka si navíc dovede získat srdce diváků zdánlivě jednoduchým, ale velmi hlubokým příběhem, prezentujícím sílu různých forem lásky – milenecké, rodičovské, ale také lásky k vlasti či k hudbě. *Jakobín* je vůbec čistou a nevtravou oslavou tradice českého muzikantství, která se v opeře zračí především v proslulé školní scéně. Nezbyvá než doufat, že nové nastudování kouzelné Dvořákovy opery, plné lásky a optimizmu, brzy opět přivítá své publikum. Toto přání k nám koneckonců zaznívá i ze slov posledního sboru této opery: „Pusté síně, obživněte!“

-jbs-

Dětský pěvecký sbor Severáček | Všechny fotografie Karel Kašák

BURIAN S VERONIKOU KORYTÁŘOVOU SE TĚŠÍ NA SVOU SVĚTOVOU PREMIÉRU

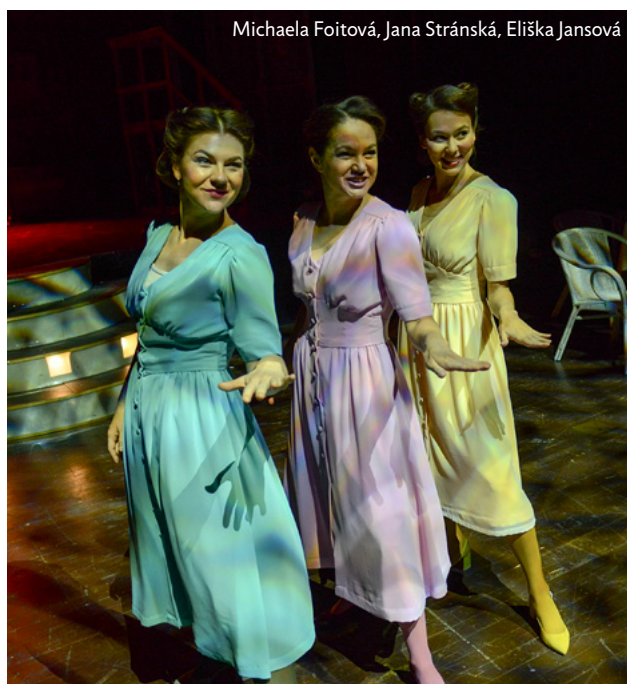
světová
premiéra!

Tomáš Dianiška: Je to radost, když herec vyleze režisérovi po zádech a vzlétne správným směrem

Druhou světovou činoherní premiérou tohoto zvláštního podzimu je inscenace Tomáše Dianišky *Burian*, která si na svou premiéru musí teprve počkat a zatím nikdo neví, kdy ji diváci uvidí. [Tomáš Dianiška](#) se vrací do Divadla F. X. Šaldy čtyři roky po premiéře [Atomové kočky](#) opět jako autor a režisér – a opět si jako inspiraci zvolil příběh svázaný s Liberem: jeho nejnovější hra vypráví o pohnutém osudu „krále komiků“ Vlasty Buriana, snad nejslavnějšího libereckého rodáka. Vlastu sledujeme od dětství v Reichenbergu přes začátky v kabaretu, velkorysý divadelní podnikání a slavné působení ve filmu až k těžkým válečným létům a trpkému konci. Celou plejádu postav Burianova světa vytváří pouhých pět herců: [Jana Stránská](#), [Tomáš Impseil](#), [Jan Jedlinský](#), [Michaela Foitová](#) a [Eliška Jansová](#). Je to tedy pořádný herecký maraton s mnoha rychlými převleky v zákulisí i na jevišti. Hlavního hrdinu a všechny jeho proměny pak přijala jako obrovskou výzvu [Veronika Korytářová](#). O jejím hereckém umění jsme si povídali s Tomášem Dianiškou.

Veronika Korytářová | Obě fotografie Michaela Škvárná

Michaela Foitová, Jana Stránská, Eliška Jansová

Jak Veronika Korytářová naplnila vaši představu o Burianovi? Čím vás překvapila?

Tak já budu upřímný. Když Verunka zjistila, že jsme ji obsadili do titulní role, lekla se. Ještě před začátkem zkoušení mi napsala: „Cos mi to provedl?“ Ale myslím, že pro tuhle inscenaci je naprosto zásadní, aby byla hlavní role tímto způsobem shoená. Zahráváme si s historickými událostmi, s opravdovými osobnostmi. Tím, že Buriana hraje holka, dáváme divákovi od začátku klíč – bacha, tady se může stát cokoli. Když Veronika přijala moji koncepci, měl jsem vyhráno. Nakoukala si hodiny filmového materiálu. Načetla knížky. Na zkoušky chodila připravenější než já. Je to radost, když herec vyleze režisérovi po zádech a vzlétne správným směrem. Její výkon je strhující. Obsadit ji byl nejlepší nápad, jaký jsem letos dostal.

Jak se vám zkoušelo v době dramatického nástupu druhé vlny koronavirové epidemie v Čechách? Co se dělo venku, zatímco jste na Burianovi pracovali, a jak to ovlivňovalo tvůrčí atmosféru a postup zkoušení?

Nastartovali jsme to na konci léta, kdy bylo všem ještě relativně do zpěvu. Divadlo se hrálo, ale postupně přituhovalo. Kolem bylo pořád víc nemocných kamarádů. Do toho měli zaměstnanci divadla práce až nad hlavu. Každý týden proběhla nová premiéra, doháněly se resty z jara. Pak se to začalo hroutit, ze dne na den jsme museli přerušit práci jen dva dny před generálkami. S herci jsme si založili společnou internetovou konverzaci a posílali jsme si vtipy a slova podpory. Bylo to vlastně docela roztomilé. V říjnu jsme si popřáli hezké Vánoce a doufáme, že je lidstvo tak silné, že se brzy vzpamatuje.

I když je to v divadle v čase koronaviru krajně napínavé a denně a neúnavně se učíme improvizovat a měnit plány, generálky máme konečně šťastně za sebou a těšíme se, až *Burian* uvidí své diváky – a oni jeho. „Král komiků“ ostatně dobře věděl, že hrát divadlo není nic samozřejmého: krom toho, že je to obrovská každodenní dřina, existují dějinné okolnosti, které nám kdykoli a nečekaně mohou hraní divadla znemožnit. Možná teď o něco víc tušíme, jak tíživé je, když herec nesmí hrát. Snad zase budeme smět...

-len-

S BALETEM ZA SEDMERO KRKAVCI

Pohádka o statečné Bohdance, která podstoupí nejtěžší zkoušky, aby zachránila bratry ze zakletí.

Roli Bohdanky, na které celá inscenace stojí, tančí talentovaná Nuria Cazorla García z Madridu a krále ztvárnil charismatický australský tanečník Rory Ferguson. S představiteli ústředních postav jsme si v září povídali o novém baletu a nejistotě, která je v dnešní době provází. Oba zahraniční umělci zakotvili v Liberci a právě proto, že je jejich profesní život tolik podobný, odpovídali v rozhovoru unisono.

Rory Ferguson a Nuria Cazorla García

Nuria Cazorla García | Obě fotografie Martina Root

Znali jste Sedmero krkavců?

Nejprve jsme se s příběhem museli seznámit. Jako cizincům nám pohádka středoevropských autorů byla utajena. Ke studiu rolí jsme použili tematické knihy a film.

Jistě vás do děje zasvětil i režisér...

Ano, s [Richardem Ševčíkem](#) jsme přátelé a navzájem se inspirujeme. Popsal nám dějovou linku příběhu a jednotlivé charakterové rysy našich postav. Práce byla pohádková do té doby, než se divadlo muselo zavřít.

A co to pro vás znamenalo?

Udržet tělo v kondici bez denních tréninků byl náš plán pro homeoffice. Práce na inscenaci se téměř na půl roku zmrazila. Situace přinesla životní i pracovní nejistotu. Vzdálenost od našich rodin se zdá v takové chvíli nekonečná. Děkujeme moderním technologiím za možnost sociálních kontaktů s příbuznými.

I přes všechny nástrahy se krkavce vysvobodit podařilo. To muselo být radost!

Do nové sezony jsme nastoupili rozpačití. S nejistotou jsme očekávali, co se stane. A to, že premiéra proběhne a ohlasy na pohádku budou tak pozitivní, jsme nevěděli. Silný poutavý příběh nám je přirozeně blízký a i v dnešní době je částečně poučný. Kulturu lidé potřebují a zážitky už jim nikdo nevezme. Jsme pyšní na celý soubor baletu, s jakou pokorou uchopil v nelehké době své poslání.

[Nuria Cazorla García](#) je sympatická tanečnice, která vás okouzlí svými jevištními dispozicemi a přirozenou líbezností. Cestu k tanci objevila už jako malá a své zkušenosti prohlubovala v profesionální Královské konzervatoři tance Mariemma ve Španělsku a na Universitě tance Palucca v Drážďanech. Kromě své rodné země a Německa se protančila do Opery Graz v Rakousku a taneční skupiny Pasodos na Mallorce. Evropská světoběžnice zakotvila v našem divadle a jsme za to moc vděční.

[Rory Ferguson](#) je mladý tanečník s přirozeným šarmem. Za šest let v Liberci se naučil výborně česky, ovšem jeho původ sahá na opačnou stranu zeměkoule, do Newcastle v Austrálii. Tanec studoval v Národní taneční škole a také na prestižní akademii klasického tance Tanyi Pearson. V roce 2014 se stal finalistou soutěže Youth America Grand Prix a taneční kroky Roryho také zavedly do baletní školy divadla v Basileji. V roce 2017 na sebe upozornil užší nominací na Cenu Thálie za roli Pavla Maliny v baletu *Petrolejové lampy*. Letos se protančil do širší nominace na Cenu Thálie za titulní roli Truffaldina v jazzové taneční inscenaci *Sluha dvou pánů*. Od svých devatenácti let dokazuje na jevišti našeho divadla své profesní kvality a je věrným členem baletního souboru.

-bs-

HADAR GALRON: MOJE PRVNÍ ŽIDOVSKÉ VÁNOCE

Velké divadelní dobrodružství od začátku až do konce

světová
premiéra!

Jen o málokeré inscenaci uváděné na českých jevištích můžeme říci, že by její příprava trvala bezmála tři roky. Už v tomto ohledu jsou tedy *Moje první židovské Vánoce* výjimečné, a to není vše. Jedná se o divadelní projekt přesahující nejen hranice našeho regionu, ale hranice celé republiky a dalo by se říci, že i hranice evropské kultury. V čem ona jedinečnost spočívá? Především v tom, že světznámá izraelská autorka Hadar Galron napsala hru přímo pro české divadlo, a my jsme pyšní na to, že to bylo právě pro Divadlo F. X. Šaldy.

Věříme, že řada z vás Hadar Galron zná díky inscenaci *Mikve*, kterou uvádíme již několik let v Malém divadle. Pokud jste ji dosud neviděli, rozhodně byste si ji neměli nechat ujít. Jde o hru, která se uvádí doslova po celém světě, v Česku se objevila již v pěti divadlech včetně Národního a Hadar Galron se díky ní zařadila do velmi úzké skupiny autorů, kteří dnes určují trendy světové dramatické literatury.

Vše začalo v roce 2015, kdy se dramaturg Jiří Janků a režisér Petr Svojtka na divadelním festivalu v Tel Avivu s Hadar Galron poprvé osobně setkali. Z dialogu s touto šarmantní dámou vyplynulo, že si velmi oblíbila Českou republiku, ráda se sem vrací a má zde spoustu přátel. Na dotaz, zda píše také komedie, nabídla jednu ze svých raných her *I Love Mamma*, kterou Petr Svojtka v roce 2017 uvedl v Městských divadlech pražských, svém tehdejší působišti. Díky této spolupráci, která byla vzájemně inspirující a divácky úspěšná, začala klíčit idea vzniku úplně nové hry, která by se odehrávala v českém prostředí. Když pak na podzim 2018 „přestoupil“ Jiří Janků z MDP do libereckého divadla, byla nová hra nabídnuta právě sem a vedení DFXŠ tuto nabídku přijalo.

V té době už byly ovšem přípravy textu hry v plném proudu. Kdykoliv Hadar Galron letěla přednášet, hrát nebo uvést novou premiéru do západní Evropy či Ameriky, vždy si pořídila letenku se stopoverem v Praze, aby mohla na pár dní pobýt v zemi, která je jí tolik blízká, a především pracovat na přípravě nového textu. Během dvou let pořídila bezmála padesát rozhovorů s lidmi z Židovské obce, historiky, psychology, ale například i s evangelickým knězem či lidmi, jejichž předkové se snažili svou židovskou identitu zatajit. Natočila stovky hodin rozhovorů a pomalu začala skládat kostru nové hry. Nechtěla přímo zpracovávat příběhy související s holocaustem, zajímalo ji spíše to, jak se události spojené s válkou promítají do takzvané druhé a třetí poválečné generace Židů žijících v Česku. Postupem času vznikla hra ukazující běžnou českou rodinu, která je nejednou konfrontována se svými židovskými kořeny. Je to silné drama, které nás jednak nechá nahlédnout do fungování současné židovské komunity, ale rovněž se dívá na nás, na Čechy, poněkud jinými očima, než jsme zvyklí. V květnu proběhlo v divadle Cameri v Tel Avivu čtení první verze tohoto textu v angličtině a přenášelo se pomocí videokonferenčního hovoru do Česka, aby mohli režisér a dramaturg získat první dojmy.

Barbora Bezáková, Štěpánka Prýmková | Foto Pavel Hejret

V Liberci se inscenace začala zkoušet 24. srpna. Hadar Galron dorazila na první týden zkoušení, což bylo kvůli koronavirové pandemii velmi složité. Zvláštní poděkování patří izraelské ambasádě a českému ministru kultury panu Zaorálkovi za osobní intervenci, která tuto návštěvu umožnila. Hadar s námi strávila při společném zkoušení více než týden, velmi si oblíbila naše herce a snažila se vysvětlit všechny nejasnosti, které na čtených zkouškách vyvstaly. Po svém složitém návratu do Izraele, který se v té době kvůli koronaviru uzavřel celému světu, s námi byla stále ve spojení díky telefonu a internetovým aplikacím. Světová premiéra byla naplánována na 16. října v Šaldově divadle, ale jak jistě víte, nová vlna epidemie nám neumožnila zkoušení dotáhnout do úplného konce. Přes všechna úskalí se však podařilo inscenaci dovést do fáze generální zkoušky, což znamená, že jakmile se divadla znovu otevrou, jsme připraveni premiéru odehrát v nejbližším možném termínu. Všichni v divadle věříme, že to bude i za účasti autorky, která by velmi ráda přijela, a bude záležet jen na tom, zda budou hranice otevřené. Držte nám prosím palce, ať se tak stane co nejdříve.

- jj -

TŘI SOUBORY | TŘI POHLEDY NA DIVADELNÍ UMĚNÍ

REŽISÉRKA LINDA KEPRTOVÁ NOVÝM ŠÉFEM LIBERECKÉ OPERY

Liberec se stal trochu nečekaně mým domovem

Po bezmála dvacetiletém a umělecky úspěšném působení dirigenta Martina Doubravského v pozici šéfa opery došlo od letošního listopadu na tomto postu ke změně. Vedení se chopila dosavadní režisérka a dramaturg opery [Linda Keprtová](#), která s [Martinem Doubravským](#) dlouhodobě spolupracuje a spolu tvoří výrazný umělecký tandem.

Dosavadní šéf ohlásil záměr odchodu z této pozice již v březnu letošního roku v rozhovoru pro portál Opera Plus, v němž bilancuje své působení. Ke změně vedení opery došlo nakonec o několik měsíců dříve, kdy ředitelka divadla Jarmila Levko stávajícího šéfa odvolala, což lze označit za jednu z řady změn, zapříčiněných

probíhající koronakrizí. Martin Doubravský bude nadále působit jako šéfdirigent, jak vyjádřil již v nedávno publikovaném rozhovoru pro OperaPlus, bude se nadále věnovat především umělecké činnosti.

Nová šéfka opery Linda Keprtová je absolventkou brněnské JAMU – oborů sbormistrovství a operní režie. Její spolupráce s libereckým divadlem se počíná rokem 2012, kdy vytvořila režii Massenetovy opery *Don Quichotte*. Následovala řada dalších režii, které si vysloužily četná ocenění a těšily se rovněž diváckému zájmu. Za všechny jmenujme Massenetovu *Thaïs*, Foersterovu *Evu*, Janáčkovu *Její pastorkyni*, Čajkovského *Pannu orleánskou*, Pucciniho *Bohému* či v poslední době jednoaktovky Sergeje Rachmaninova – *Francesca da Rimini* a *Lakomý rytíř* a Janáčkovu operu *Příhody lišky Bystroušky*. V roce 2016 se stala dramaturgem a kmenovým režisérem operního souboru. Během osmiletého působení se vypracovala v jednu z nejvýraznějších postav české operní režie, a to právě ve spolupráci s Martinem Doubravským. O svých záměrech v nové šéfovské pozici se Linda Keprtová vyjádřila v rozhovoru pro web našeho divadla.

Vzhledem k vaší úspěšné umělecké spolupráci s dosavadním šéfem opery by se dalo předpokládat, že základní umělecké směřování souboru zůstane zachováno. Je tomu tak, nebo chystáte výraznější změny v koncepci souboru?

Myslím, že koncepčnost a systematičnost je jedním z pilířů, o které se můžeme v Liberci společně opírat. Jsem přesvědčena, že směr, který byl Martinem Doubravským udáván, byl velmi úspěšný. Mou největší výzvou a zároveň přáním tedy je v tomto trendu důstojně pokračovat.

Dalo by se nějak stručně postihnout, jaká je vaše liberecká zkušenost? V čem vás zdejší soubor formoval?

Práce v liberecké opeře změnila můj život zcela. Jak po stránce profesní, tak po stránce osobní. Našla jsem zde lidi, kteří budou vždy neodmyslitelně patřit do mého života, Liberec se stal, vlastně trochu nečekaně, mým domovem a já si uvědomila, že životní cesta je námi režírována jen do určité míry. Co se týče režijní práce, je pro mě liberecká opera naprosto klíčová. Poskytla mi neskonalé velkorysé zázemí, možnost rozvíjení se a také toho nejzásadnějšího dramaturga, kterého jsem doposud měla možnost potkat – dirigenta Martina Doubravského. Nerada bych také opomněla jiné kolegy, kteří mne s laskavostí přijali a naučili mě klíčovat zákonitosti a principy operní práce. Konkrétně se mi vybavuje třeba zkušenost z Foersterovy *Evy*, z inscenace, která zastává v mém osobním životopisu roli velmi důležitého mezníku.

- jbs -

Celý rozhovor můžete číst zde:

<https://www.saldovo-divadlo.cz/aktuality/detail-aktuality/r/reziserka-linda-keprtova-je-novou-sefkou-operniho-souboru>

PANNA ORLEÁNSKÁ | Foto Roman Dobeš

PĚTILETÁ ÉRA UMĚLECKÉHO ŠÉFA ČINOHRY ŠIMONA DOMINIKA

Cítím hrdost na spoustu věcí, které jsme s kolegy dokázali

Vážení a milí diváci,

když mě před pěti lety můj předchůdce Ivan Rajmont krátce před svou smrtí vyzval, abych po něm převzal vedení liberecké činohry, zdaleka jsem netušil, do jakého dobrodružství se pouštím. Nástup do rozjeté sezony třísouborového kolosu, bez přípravy a s odchodem hned tří herců na krku, nebyl jednoduchý, ale být vhozen do vody se nakonec stalo tou nejlepší školou. Když teď podstupuji tradiční odchodový rituál a ohlížím se zpátky, cítím hrdost na spoustu věcí, které jsme s kolegy dokázali. Nejvíce asi na kontinuální rozvíjení lokální dramaturgie, ze které vzešly inscenace *SIALská trojčata* (2018), *Sylva* a *Burian* (obě 2020).

Na práci s velice kvalitním souborem, který si začal víc věřit, a na zapojení nových mladých herců, z nichž někteří se záhy stali jeho oporami. Na pravidelnou spolupráci s žádanými a vytiženými režiséry jako jsou Martin Františák, Jakub Nvota, Radovan Lipus, Tomáš Dianiška nebo Petr Svojtka, jež se povedlo přivést na hostování.

A také vzpomínám na spoustu báječných chvil, jako třeba na obrovský triumf *Poprasku na laguně* na festivalu v Pardubicích, na dramatika Verna Thiessena, který na vlastní náklady přiletěl z Kanady na premiéru *Leninových balzamovačů*, na své inscenace *Válka*, *Paní z moře* nebo *Srpen v zemi indiánů*, na svého drahého kolegu Láďu Duška. A tak bych mohl pokračovat ještě velice dlouho.

Ve svém prvním textu v tomto časopise jsem mimo jiné napsal: „Oslovuji vás s velkou pokorou před tradicí Divadla F. X. Šaldy a s nadějí, že ona patra, která k ní přistavíme v následujících letech, se potkají s vašimi očekáváními.“ Ne vše se za ty roky samozřejmě povedlo na sto procent, spousta plánů přirozenou cestou spadla pod stůl a na spoustu už se nedostalo, ale věřím, že tomu hlavněmu se podařilo dostát. Bylo mi ctí vést libereckou činohru a přeju jí do dalších let jen to nejlepší a vám všem, aby vás potkávaly jen samé dobré zážitky, v divadle i v životě.

Šimon Dominik, šéf činohry DFXŠ

SRPEN V ZEMI INDIÁNŮ | Foto Petr Neubert

PANÍ Z MOŘE | Foto Tereza Jiroušková

NĚKOLIK SLOV UMĚLECKÉ VEDOUcí BALETU MARIKY MIKANOVÉ

Pevně věřím, že si kultura své místo vždycky najde!

Být v dnešní době aktivním tanečníkem není snadné. Profese tanečníka je veskrze náročná. Každodenní tréninky, zkoušky, nastudování rolí, udržení se v kondici... je to dřina. Ale odměnou těmto lidem, kteří zasvětili svůj život tomu, aby rozdávali radost jiným, je jeviště. Tanečník potřebuje jeviště a diváky stejně jako malíř štětec. Každé umění chce být viděno. Druhá vlna koronaviru je pro nás všechny velkou zatěžkávací zkouškou. Doufám, že to všichni ustojíme a pevně věřím, že si kultura své místo vždycky najde! Náš baletní soubor se nemůže dočkat, až se s vámi, diváky, budeme moci opět vidat. Stále jsme tady a těšíme se na vás.

Jsem velice šťastná, že vám v této nesnadné době můžeme přinést i dobré zprávy.

[Rory Ferguson](#), sólista baletu F. X. Šaldy, si jako Truffaldino v úspěšné jazzové komedii Aleny Peškové *Sluha dvou pánů* vysloužil širší nominaci na Cenu Thálie 2020. Rory je tanečník, který má na jevišti úžasnou energii a touto energií dokáže prostoupit každou roli, kterou ztvární. Role Truffaldina je mu ušitá na míru. S jeho přirozeným hereckým projevem, smyslem pro komedii a zkušenostmi sólového tanečníka je opravdu zážitkem ho v této roli sledovat. Moc bych si přála, aby v budoucnu liberecký balet slavil další úspěchy a nadále dokazoval, že i v malém oblastním divadle máme velké tanečníky, které stojí za to vidět.

Marika Mikanová, šéf baletu DFXŠ

CO SE CHYSTÁ NA ZKUŠEBNĚ

MAUGLÍ JAKO POHÁDKOVÝ BALET

Příběh o odvaze, přátelství a lásce si zamilují děti i dospělí

Taneční vyprávění *Mauglí* vás zavede do světa dětské duše ztracené hluboko v džungli. Společně s hlavním hrdinou se ocitnete v prostředí známého příběhu, který vás svou dramatickou atmosférou nechává zapomenout na všechny běžné starosti. Lidské mládě vychovávané vlky přijme svůj osud a postaví se životní lekci i nebezpečnému nepříteli. Ztracený svět nakonec zachrání jen díky svým morálním hodnotám, zákonům přírody a síle lásky.

Autorku libreta a choreografie, uměleckou vedoucí baletního souboru *Mariku Mikanovou*, inspirovalo dílo Rudyarda Kiplinga. S pomocí vlastní fantazie oživí známé postavy z *Knihy džunglí* tak, jak jste je ještě neviděli. Ke společné tvorbě přizvala předního českého skladatele Aleše Březinu. Hudební doprovod tak nebude jen kulisou, ale důležitým prvkem, který posouvá a komentuje děj. O zvukovou nahrávku se postará orchestr Divadla F. X. Šaldy. Lidskou i zvířecí džungli vytvoří významný scénograf a kostýmní výtvarník Aleš Valášek. Gravitační zákon přírody budou v projektu popírat akrobaté z Liberce.

Džungle, v níž baletní soubor bude tančit, je odrazem lidské společnosti, která má s tou zvířecí mnoho společného, a tak se inscenace dotýká společenských i politických témat dnešní doby.

Premiéra rodinného baletního titulu se kvůli epidemii koronaviru přesouvá z listopadu 2020 na duben 2021.

-bs-

BALETNÍ KALENDÁŘ V KULISÁCH LIBERECKÉHO KRAJE

Stejně jako v minulých letech soubor baletu Divadla F. X. Šaldy připravil pro všechny milovníky tance a krásy exkluzivní nástěnný kalendář. Vznikl ve spolupráci s vyhlášeným fotografem Pavlem Duškem. Jeho lyrické barevné fotografie zachycují tanečnický a tanečnice v nádherných scénériích Libereckého kraje. Jedinečné propojení krás přírodních s tělesnými přenáší pozitivní energii do měsíců roku 2021.

Vánoční speciál Xavera přináší ochutnávku fotografií z baletního kalendáře – včetně snímku na titulní straně s ikonou Libereckého kraje – Hubáčkovým hotelem a vysílačem Ještěd. Koupí kalendáře podpoříte kulturu a oceníte práci našich tanečnic. Liberecký balet děkuje všem svým věrným příznivcům za trvalou podporu. Věříme, že nadcházející rok 2021 bude krásný jako fotografie v novém baletním kalendáři a že budeme brzy smět naše diváky opět pozvat do divadelního hlediště.

-red-

SPOLEČENSTVO VLASTNÍKŮ HERCE BAVÍ

Těšte se na poctivou komedii o vašich nejsměšnějších sousedech

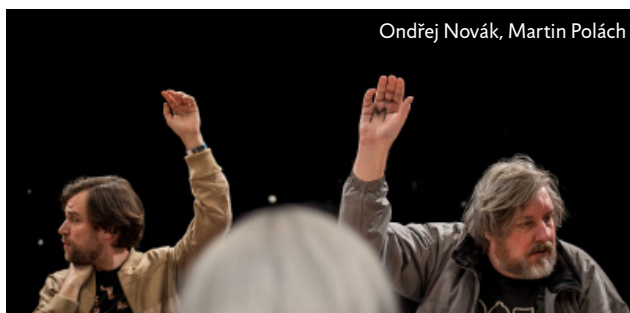

Jaromír Tlalka
Eliška Jansová
Ondřej Kolín
Ondřej Novák
Martin Polách
Jakub Kabeš
Karolína Baranová
Jakub Albrecht
Jana Stránská
Jana Hejret Vojtková
Štěpánka Prýmková
Tomáš Váhala
Václav Helšus

Jen pár dní po generálkách *Buriana* a *Mých prvních židovských Vánoc* se činoherní ansámbl pustil do další práce a 3. prosince završil šéf činohry Šimon Dominik zkoušení své nejnovější inscenace generálkou – opět bez premiéry. Jiří Havelka (*1980) je bezesporu jednou z nejvýraznějších osobností současného českého divadla. Jeho hry nevznikají u stolu, ale přímo v divadle – z kolektivní herecké improvizace. Přesto (nebo právě proto) patří dnes Havelka k našim nejúspěšnějším dramatikům. *Společenstvo vlastníků* nezapře hravost a herecké nadání svého autora a navazuje na to nejlepší z české komediální klasiky. Minulý rok jsme v kinech mohli vidět velmi úspěšnou filmovou verzi hry, nazvanou *Vlastníci*, kterou se Jiří Havelka rázem zařadil i mezi uznávané filmové scenáristy a režiséry. Nyní nám drží palce, aby situace v Čechách brzy dovolila hrát opět pro živé publikum. Naším hercům poslal na zahajovací zkoušku osobní vzkaz: „Zkoušejte tak, aby vás to bavilo!“ Nebylo těžké úkol splnit, soubor se srdečně bavil už při prvním čtení a celou dobu zkoušení text herce inspiroval k vymýšlení dalších a dalších možných rozehrávek, kterými se v této nelehké době vzájemně překvapovali a často se neubránili smíchu. Tvůrčí atmosféru zkoušek herci zachytili v seriálu krátkých video-reportáží, které najdete na našem webu a facebooku pod názvem [Vyhličky](#).

A na koho se v téhle komedii můžete těšit? Uvidíte téměř celý ansámbl! Všechny role nabízejí krásnou práci na svérázných typech, předsedkyni společenstva vlastníků Zahrádkovou vytvořila Karolína Baranová a po letech si opět zahrála se svým bývalým kolegou z činohry a Divadla F. X. Kalby Jakubem Albrechtem, který se vrací jako host a jako snaživý manžel, pan Zahrádka. A můžete hádat. Dohodnou se vlastníci na prodeji nepotřebných půdních prostor, aby získali peníze na opravy společného zařízení? Nebo je důležitější, kolikrát se kdo sprchuje? Jedno je jisté: zaručeně budete mít pocit, že tyhle legrační typy odněkud znáte.

-len-

Ondřej Novák, Martin Polách

Václav Helšus Všechny fotografie Tereza Jiroušková

ODCHODY A PŘÍCHODY

DIVADLO, LIBERECKÉ KRÁLOVSTVÍ A MNOHO OSOBNOSTÍ KULTURNÍHO A VEŘEJNÉHO ŽIVOTA SE ROZLOUČILO S LADISLAVEM DUŠKEM

Liberecký herec [Ladislav Dušek](#) měl mimořádnou schopnost získat si srdce snad každého, s kým se setkal a během svého života se nesmazatelně zapsal do paměti nepřeborného množství lidí. Alespoň zlomek z nich jsme požádali o vzpomínku a pár krátkých úryvků z té záplavy osobních příběhů nyní předkládáme našim čtenářům. Jedno mají společné: v každém je kus čiré radosti a všechny společně zahřejí u srdce pocitem královsky naplněného života.

Petr Jeništa, herec: Můj milovaný kolega Láďa Dušek mi ukázal, že nadhled, nadsázka a humor jsou nejlepšími průvodci po životě. Díky Libereckému království se stále procházel pohádkovým světem a jsem rád, že mne do svého příběhu pozval a hostil mne v něm úžasnými příhodami. Snad tu hravost, kterou v nás hýčkal, dokážeme díky němu nést a radostně rozdávat dál. Heslo Libereckého království je: Hominis Sumus, non Dei – Lidé jsme, ne Bohové. Láďa se však pro mne Bohem stal, ne při svém veřejším Nanebevstoupení, ale již dávno. Kéž nám Jeho Osvícené Veličenstvo stále svítí na cestu životem.

Ivan Pokorný, divadelní, filmový a televizní režisér: V roce 1976 jsem nastoupil do divadla v Mostě a hned jsme si padli do oka. Bylo to kumpán-

ství na první pohled. Definitivně ho stvrdila Anticharta z kraje roku 1977. Soubor byl svolán do kuřárny, podpisový arch koloval... já to měl vyřešené a s lehkým srdcem jsem papír poslal bez podpisu dál. Totéž, s lišáckým pohledem směrem ke mně, udělal Láďa. Myslím, že jsme oba tehle okamžik vnímali jako gesto, které stvrzuje pokrevní bratrství.

Vít Vencl, režisér, v letech 2006–2011 umělecký šéf činohry DFXŠ: Vzpřímený seriózní muž, který ze zkoušky odcházel na zastupitelstvo. To klamal tělem, tak jako mnozí jiní herci, kteří se svou prací mimo jeviště snaží dodat na trvalosti nejpomíjivějšímu ze všech lidských zaměstnání. Vždycky se totiž vrátil, svlékl sako a znovu vstoupil na jeviště. Tak jako Puk ve *Snu noci svatojánské*: na holém těle jen vestu, jako kdyby necítil ani zimu ani teplo, s vážnou tváří, plný ochoty posloužit svým pánům, ale ve skutečnosti sloužící jen sobě. Přesněji řečeno tomu, aby se věci daly do pohybu, aby lidé i elfové ztráceli rozum a přicházeli o srdce. Hrál s nimi i pro ně, byl jim partnerem i protivníkem, autorem, režisérem i divákem. Jestli měl Ladislav Dušek s Pukem nějakou společnou vlastnost, tak vášeň pro to, co se odehrává jen mezi lidmi na jevišti a lidmi v hledišti.

Bohdan Sláma, filmový režisér: Měl jsem možnost poznat Láďu jako člověka statečného, člověka čistého srdce, vynikajícího herce a kamaráda. Navěky ho budu mít spojeného s rolí pana Kotrby ve filmu *Krajina ve stínu*. Kotrba je jeden z mála lidí ve vesnici, který statečně ctí etická pravidla, i když se nechá v nejtěžší chvíli zlomit. Láďa se nenechal zlomit nikdy, a za to jsem mu vděčný.

Magdaléna Borová, herečka: Pronikavé oči mámina kolegy, před kterými jsem se coby malá holka trochu styděla. O mnoho let později vidím ty oči velmi zblízka při natáčení *Krajiny ve stínu*. Jsou unavené nemocí, ale nadšení z možnosti tvořit, tedy hrát, v nich září. Sedíme spolu ve světničce jedné z chalup u návsí v Bořicích, podřimujeme u horké pece a čekáme. Protože u filmu se pořád na něco čeká. Znovu ty oči potkávám na slavnostní premiéře ve Slovanském domě. Jsou jemně dojaté a radostné...

Tomáš Syrovátka, dramaturg a dramatik: Cestou ke štěstí a smysluplnosti života je nezapomenout na to, čím člověk být chtěl a chce. Láďa Dušek je toho důkazem. Nejen na jevišti jako herec, nejen coby recesista na trůnu svého „Libereckého království“, ale především svým životním příkladem. V posledních letech na něm byl jeho skutečný věk vidět. A přece nerezignoval na umění žít, na touhu žít, na radost žít, na vůli zůstat mužem, zůstat elegantem, zůstat sám sebou. Byla to touha skutečnější než skutečnost. Není v moci jednotlivce měnit svět. Ale svůj vnitřní svět si tvoří každý z nás sám. A je lhostejno, zda je potřeba utkat se s vnější nesvobodou – jako v listopadu 1989 – nebo se stáří, což nemine nikoho z nás. I proto si snad nikdo nebude Láďu Duška pamatovat jako stárnoucího muže. Vybaví se nám takový, jaký chtěl být. V tom tkví kus hereckého umění a hlavně pravda jeho života. A s tou nikdo a nic nehne. Ani osud.

Jana Hejret Vojtková, herečka: Často jsme se spolu smáli i na jevišti. Vzpomínáš, jak jsem Tě vždycky chytla v představení *Mučedník za ruku*, když zhasli a my měli ve tmě odejít z jeviště? Tou stejnou rukou jsi mi v tom samém představení žehnal, pane faráři. Duchovní Ti šli... Slušeli Tvé velké duši. Víš, mám doma pět kocourů. Ale něco Ti prozradím. Jsi můj nejmilejší kocour ze všech, Mikeši. Tvoje Křenková z *Atomové kočky*.

Jan Šolc, vysokoškolský pedagog, někdejší poslanec za OF, poradce Václava Havla, čestný občan Liberce: Byli jsme s Láďou skutečnými abonenty na tramvajové lince č. 3 víc než třicet let. Jízda mezi centrem a Lidovými sady je totiž nejkrásnější, co lze okénkem tramvaje zahlédnout, i pokud nevetou rododendrony. A s nikým jsem se tak často nesjížděl... Když tramvaj nestíhal doběhnout, nebo šel s pejskem, alespoň jsme si zamávali. Svedl nás dohromady Listopad a Láďova kuráž jít do dění. S památným stávkovým výborem Divadla F. X. Šaldy odvedl roli vpravdě revoluční: spolu s režisérem Petrem Paloušem a kolegy Hanušem Borem a Zdeňkem Palusgou prožili v budově divadla noc plnou obav. A málokdo byl tak vytrvalý jako on. Stal se třikrát zastupitelem, řečnil na náměstích, účastnil se pochodů i demonstrací, a to vždy s vervou. Čestná medaile města Liberce je právem jeho; třebaže hrál tak krásně estébáky...

Martin Polách, herec: Nebyl jsem v angažmá ještě ani tři měsíce a Láďa se mě zeptal: „Pane kolego, chcete si tykat, nebo onikat?“ Ani na vteřinu jsem nezaváhal. A tak jsme si dvacet sedm let onikali. Dvacet pět let jsem musel dělat Mikuláše, aby mohl zlobit jako Čert, na liberecké radnici mě oddával, stáli jsme u zrodu Skotských her na Sychrově, založili spolu Liberecké království... pořádali se všemi královskými ministry plesy Jeho Veličenstva Františka Ladislava I., na kterých rozdával řády a medaile, vyrazili na moře, abychom získali pro Království ostrov... Láďa byl recesista velkého formátu, pábítel nadosobních rozměrů, opravdový gentleman a... kamarád.

Zuzana Kronerová, herečka: Som veľmi smutná, že nás Ladislav Dušek navždy opustil. Ale som šťastná a vďačná osudu, že som ho mohla spoznať. Láďa bol skvelý partner. Nielen výborný herec, ale aj veľmi dobrý človek. A veľký gentleman! Nikdy nezabudnem na jeho krásne modré oči.

Petr Palouš, režisér: Vidím to před sebou jako dnes – počátek devadesátých let, to už byl Láďa Dušek zastupitelem v Liberci a kráčet po Náměstí dr. Edvarda Beneše. Měl na sobě oblek, v ruce aktovku (asi zase někoho oddal), v očích mu hrály jiskřičky a na tváři měl potměšilý úsměv. Na náměstí se tyčila jedna z nových atrakcí báječných devadesátých let: autojeřáb s bungee-jumpingem. „Láďo, že ty jsi skočil?“ „Jasně. Jen jsem si, blbec, zapomněl sundat kravatu.“ Láďo, smrt přeshmíkla tu tvou bungee gumu, ale ne při pádu dolů na dlažbu Benešáku, ale při tom opojném, krásném a noblesním letu zpátky, vzhůru nad radnici a nad divadlo a výš. Vidím tě stoupat nad Liberec vyšňořeného ve tvé slavnostní královské uniformě. A já tady dole můžu pyšně říct: „Obsluhoval jsem libereckého krále.“

Šimon Dominik, režisér a umělecký šéf činohry DFXŠ: Láďa byl jedním z prvních lidí, které jsem v Liberci poznal. Vysoký, rovný chlap ve vojenské bundě, s pevným stiskem ruky, laskavý a poctivý. Na naše první setkání při zkoušení inscenace *Cena facky* nikdy nepomenul. Láďa nehrál hlavní roli, ale jeho Starý vinař byl rolí klíčovou, koncentroval v sobě téma hry. A jeho monolog o nezdolné síle lidského ducha, která dokáže překonat všechny bolševické nástrahy, podaný tak nepateticky a přitom s citem, byl famózní. Potkali jsme se při práci mnohokrát, ale musím zmínit alespoň dva tance, které jsem po Láďovi chtěl. Neuvěřitelně prkenný valčík, kdy jako Josef Stalin smýkal s Naděždou Krupskou v černé komedii *Leninovi balzamovači* a kdy se jeho výkonu kořil i autor Vern Thiessen, který přijel na premiéru až z Kanady. A finální odchod ze scény v *Srpnu v zemi indiánů*, kdy s flaškou v ruce lehkým rock'n'rollovým krokem a s úsměvem člověka vyrovnaného se životem odkráčel smrti vstříc.

-red-

SRPĚN V ZEMI INDIÁNŮ | Foto Petr Neubert

BĚSI | Foto Michaela Škvrňáková

VÍTÁME NOVÉ TVÁŘE BALETU

Baletní soubor posílí absolventi Taneční konzervatoře hl. m. Prahy, kteří se rychle zapojili do stávajících i připravovaných inscenací. [Jana Černá](#) z Prahy tančila v různých projektech školy, například s baletem Jihočeského divadla. [Filip Martinský](#) je rodák ze Slovenska. Během studia tančil a prezentoval své choreografie po celém světě. Získal mnohá ocenění z mezinárodních soutěží. Tančí v Company Lenky Vágnerové a je sólistou Pražského komorního baletu. Janě i Filipovi přejeme, ať se jim v našem baletu líbí.

-bs-

FILIP MARTINSKÝ | Foto Ľuboš Plšek

JANA ČERNÁ | Foto Jana Černá

^ Liberec

Zřizovatelem Divadla F. X. Šaldy je statutární město Liberec.

Umělecká činnost divadla se uskutečňuje také za finanční podpory Libereckého kraje a Ministerstva kultury ČR.

XAVER, dvouměsíčník, místo vydání: Liberec, Evidenční číslo: MK ČR E 22907

Vydává Divadlo F. X. Šaldy Liberec, příspěvková organizace, Zhořelecká 344/5, 460 01 Liberec, IČ 00083143

Šéfredaktorka: Lenka Chválková (len)

Redakční rada (red) Šimon Dominik (dom), Jiří Janků (jj), Linda Keprtová (kep), Jarmila Levko (lev), Jiří B. Sturz (jbs), Barbora Svobodová (bs).

Grafický design: Martin Taller

DÍKY VÁM hrajeme, tančíme a zpíváme! Všechny záznamy a videa z doby uzavření divadel můžete sledovat zdarma na našich stránkách, YouTube kanálu nebo FB profilu. Děkujeme za všechny vaše vzkazy i sdílení našich příspěvků. Pokud chcete svým hercům virtuálně zatleskat nebo své divadlo podpořit v těžké době, je možné si zakoupit DOBROVOLNÉ VSTUPNÉ dle vašeho výběru na portálu www.evstupenka.cz

Další informace získáte na www.saldovo-divadlo.cz, e-mail: info@saldovo-divadlo.cz.Ohodnoťte naše představení na portálu www.i-divadlo.cz.

ŠŤASTNÉ A VESELÉ divadlofxšaldy

DARUJTE SVÝM BLÍZKÝM KULTURNÍ ZÁŽITEK A POZVĚTĚ JE DO **DIVADLA F. X. ŠALDY**

Nové předplatné na rok 2021

Chcete chodit na premiéry? Vidat představení svého oblíbeného souboru? Nebo preferujete konkrétní hrací den a chcete mít své oblíbené místo vždy k dispozici? Vybrat můžete z 18 různých předplatitelských skupin.

Jaké výhody vás čekají?

- DÍTĚ do 15 let ZDARMA
- Bonusová představení ZDARMA
- Program k představení ZDARMA
- Sleva až 50% na nákup předplatného
- Cena předplatného od 300 Kč

NÁKUP ONLINE přes eVstupenka.cz

Divadelní „trháky“

Nechcete se vázat? Nevíte, kterou skupinu abonmá si vybrat? Utrhněte si blokový kupón a na pokladnách DFXŠ ho vyměňte za vybrané představení.

- Blokované předplatné DIVADELNÍ „TRHÁKY“ s 5 a 10 kusy vstupenek
- Výrazná sleva na vstupné oproti nákupu jedné vstupenky
- Platnost 12 měsíců od zakoupení

Dárkové poukazy

Nebo necháte výběr na obdarovaném? Pak vám nabízíme klasické dárkové poukazy v hodnotě 300, 500 a 1000 Kč. Poukazy lze uplatnit na nákup vstupenek a předplatného DFXŠ.

Kontakt: PŘEDPLATNÉ - ABO (budova Šaldova divadla) | tel. 485 107 836, 487 377 353 |
e-mail: predplatne@saldovo-divadlo.cz | www.saldovo-divadlo.cz | |